

Resultater fra KiAP's spørgeskemaundersøgelse

KiAP har i maj måned 2019 gennemført en spørgeskemaundersøgelse, for at få mere viden om de erfaringer man har gjort sig i klyngerne og de behov, ønsker og forventninger klyngekoordinatorerne har til KiAP's fortsatte understøttelse af klyngerne. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen er beskrevet her.

Klyngekoordinatorernes oplevelser med kvalitetsarbejdet i klyngerne

KiAP har i maj måned 2019 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle 110 klyngekoordinatorer. Formålet med undersøgelsen er, at få mere viden om de erfaringer man har gjort sig i klyngerne i forbindelse med opstarten af klyngerne og kvalitetsarbejdet, samt at få mere viden om de behov, ønsker og forventninger klyngekoordinatorerne har til KiAP's understøttelse af klyngernes fortsatte arbejde med kvalitetsudvikling. Ud af de 110 klyngekoordinatorer har 87 (79 %) besvaret spørgeskemaet, 2 (2 %) har besvaret delvist og 21 klyngekoordinatorer (19 %) har ikke besvaret undersøgelsen.

Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen er opdelt i følgende hovedemner:

- 1: Administration af klyngerne
- 2: Arbejdet med det faglige indhold
- 3: Erfaringsudveksling med andre klyngekoordinatorer
- 4: Behov for kurser
- 5: Ønsker til hvordan KiAP skal støtte klyngerne i fremtiden

Hovedkonklusioner

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at langt de fleste klynger har nedsat en bestyrelse, der oftest udgøres af 3-4 personer, der typisk mødes hver tredje måned. Det er først og fremmest forberedelse af det faglige indhold til klyngemøderne, men også forvaltningen af klyngens midler, der fylder i klyngekoordinatorernes arbejde med de administrative opgaver.

At finde, strukturere og præsentere data på klyngermøderne er det, der fylder mest, når det gælder kvalitetsarbejdet i klyngerne. Det er også det, som klyngerne efterspørger mest hjælp til. De efterspørger hjælp til indsamling og analyse af data, samt tolkning og præsentation af data. Det er et udbredt ønske at kunne vælge mellem en række færdigarbejdede klyngepakker med data og forslag til refleksionsspørgsmål. Koordinatorerne oplever også et behov for hjælp til at facilitere møderne og for metoder til at følge kvalitetsudviklingen. De har et ønske om bedre at kunne varetage opgaven gennem kurser, der giver mere viden om statistik og metoder til at følge kvalitetsudviklingen. Koordinatorerne angiver også, at de udbudte kurser bør være et tilbud til alle klyngens bestyrelsesmedlemmer og ikke kun til koordinatorerne.

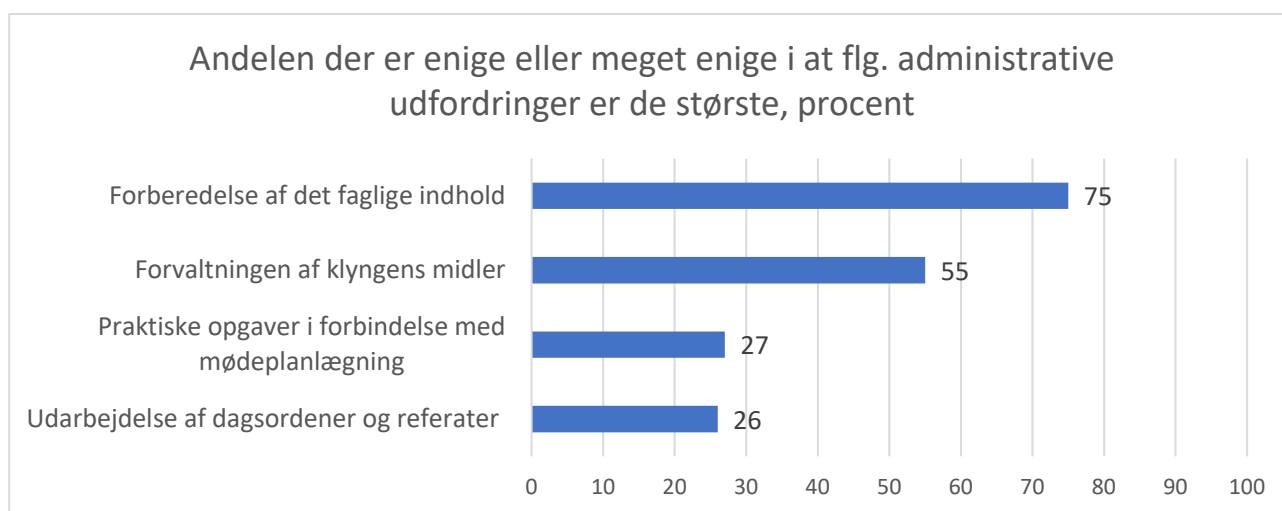
Mellem 80 og 90 % af klyngekoordinatorerne kender til KiAP's eksempler på klyngepakker med emnerne CRP, NSAID og conjunctivitis. En mindre andel har anvendt dem på klyngemøderne, og omtaler eksemplerne som "fine", "lettilgængelige", "korte og afgrænsede", og skriver, at det har fungeret godt at anvende dem. Næsten alle klyngekoordinatorer (92 %) oplever et behov for erfaringsudveksling med andre koordinatorer, og de fleste ønsker, at det skal ske i mindre lokale grupper (78 %) eller i form af større nationalt møde (53 %).

Der er et udbredt ønske hos klyngekoordinatorerne om at KiAP støtter klyngernes arbejde med omfangsrigt materiale. Det skal ske gennem at gøre færdige datapakker tilgængelige, som klyngerne kan vælge mellem. Der efterlyses også hjælp til analyse og præsentation af data, hjælp til at opstille refleksionsspørgsmål og metoder til at følge kvalitetsudviklingen lokalt. Derudover efterspørger klyngekoordinatorerne støtte til det administrative arbejde og hjælp til at gennemføre klyngemøderne.

1: Administration af klyngerne

Klyngearbejdet er forbundet med en række administrative opgaver. Langt de fleste klynger (85 %) har nedsat en bestyrelse, der oftest (70 %) består af 3-4 personer. De fleste bestyrelser mødes en gang hver tredje måned eller sjældnere (75 %). 21 % mødes en gang hver anden måned, og 4 % mødes hver måned eller hyppigere. I bestyrelserne er det især bogholderiopgaver (65 %) og de praktiske opgaver i forbindelse med mødeaftoldelse (61 %), der er blevet uddelegeret internt i bestyrelsen.

Klyngekoordinatorerne er blevet bedt om at angive, i hvilken grad de oplever en række udfordringer, i forhold til det arbejde der er forbundet med administration af klyngerne, som de største. Det er især det at forberede det faglige indhold til klyngemøderne, som klyngekoordinatorerne angiver som den største udfordring i forbindelse med det administrative arbejde. Andelen, der er enige eller meget enige i, at de nævnte udfordringer er de største, ses herunder.

Dokumenthåndtering på KiAP.dk

En femtedel af klyngekoordinatorerne (21 %) har anvendt den mulighed for dokumenthåndtering blandt klyngens medlemmer, der findes på KiAP's hjemmeside. De der har anvendt denne mulighed, er blevet spurgt om de har forslag til forbedringer. Koordinatorerne har angivet følgende forslag til forbedringer:

- Arkivfunktion, facebookgruppe, kalenderfunktion og gode eksempler
- Det er ikke fleksibelt nok. Eksempelvis kan der kun uploades et dokument under hvert punkt
- Mere hjælp til klyngeoprettelse (CVR, E-Boks mm)

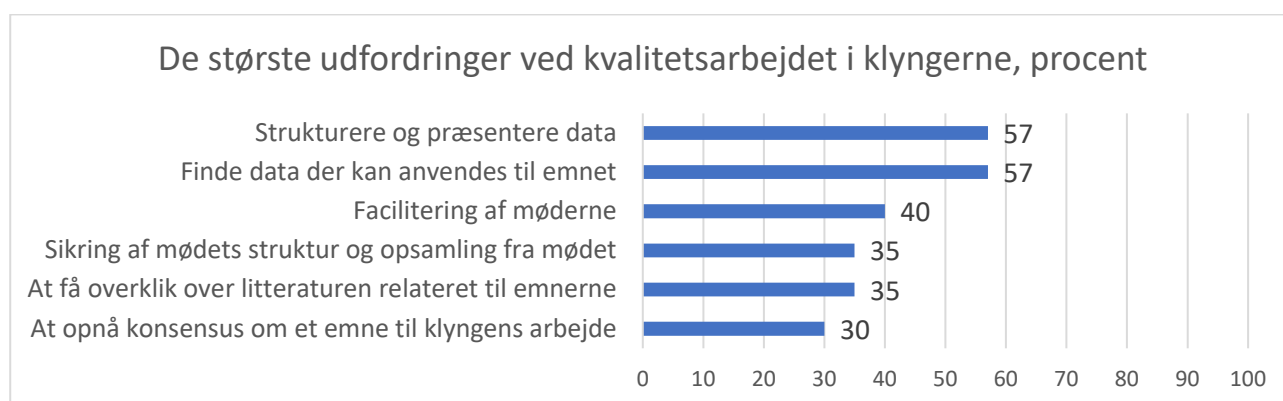
De der ikke har anvendt dokumenthåndtering, er blevet bedt om at svare på, hvorfor de ikke bruger den. 63 har besvaret dette spørgsmål, og heraf angiver:

- 29 koordinatorer (46 %), at de ikke kender funktion
- 13 (21 %) angiver, at de bruger et andet system (MediBox, googledrev, Dropbox)
- 5 (8 %) angiver, at de ikke har behov for at dele dokumenter
- 3 (5 %) forventer, at ville bruge funktionen på et senere tidspunkt

2: Arbejdet med det faglige indhold

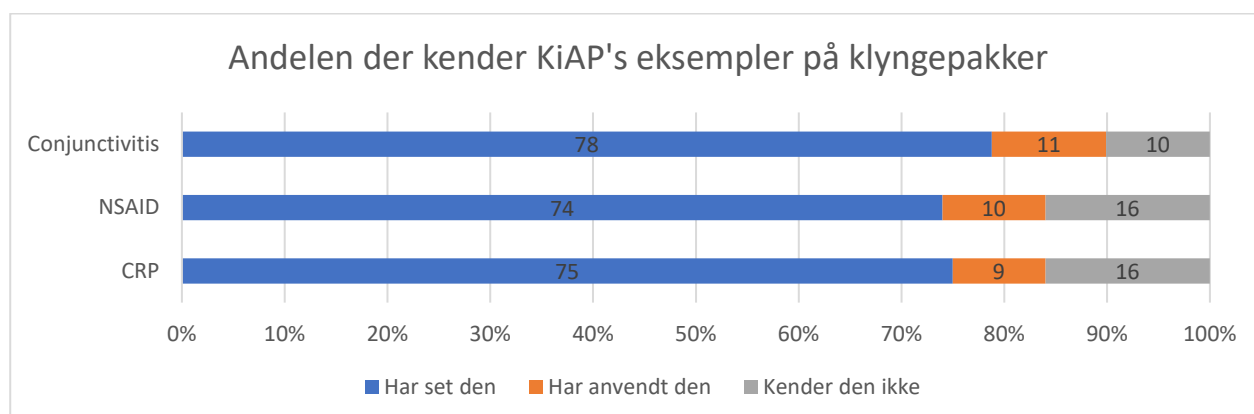
Det er et krav til klyngernes arbejde med kvalitetsudvikling, at det er datadrevet. Klyngerne skal derfor finde data for de udvalgte emner, præsentere data og facilitere mødet, så der med udgangspunkt i fakta og data for de udvalgte emner, kan opstilles en retning for arbejdet med emnet.

Klyngekoordinatorerne er blevet stillet et spørgsmål om, hvor enige de er i at en række forskellige forhold udgør de største udfordringer i for kvalitetsarbejdet. Svarene viser, at det at finde data, strukturere det og præsentere det på klyngeomøderne er det, som klyngekoordinatorerne opfatter som de største udfordringer i forbindelse med kvalitetsarbejdet.

Emner til klyngeomøderne

KiAP har i efteråret 2018 udarbejdet tre eksempler på klyngepakker (med emnerne CRP, NSAID og conjunctivitis), som klyngerne har haft mulighed for at arbejde med. Mellem 80 og 90 % af klyngekoordinatorerne kender til, eller har anvendt de tre eksempler på klyngepakker, som KiAP har udarbejdet.

De koordinatore, der har arbejdet med eksemplerne fra KiAP, er blevet bedt om at beskrive hvad der fungerede godt – og hvad der fungerede mindre godt. Næsten samtlige af de 23 besvarelser er positive.

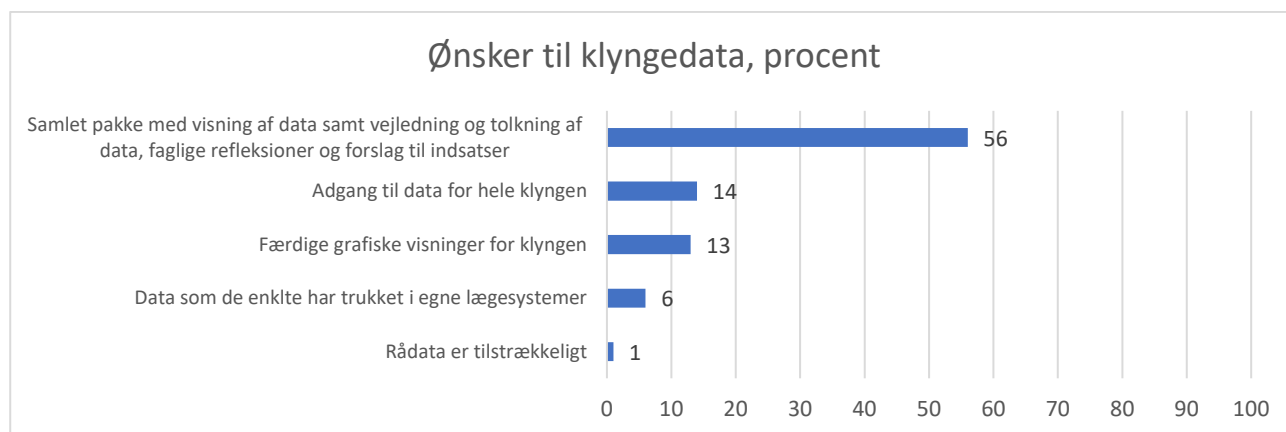

Koordinatorerne omtaler eksemplerne som ”fine”, ”lettilgængelige”, ”korte og afgrænsede”, og at det har fungeret godt at anvende eksemplerne.

55 % af klyngerne har kendskab til eller har arbejdet med det materiale, der er stillet til rådighed fra regionerne. Det er ikke muligt at opdele spørgsmålet på samme måde, som spørgsmålet om eksemplerne fra KiAP, hvorfor det kun kan opgøres samlet.

Data til emnerne

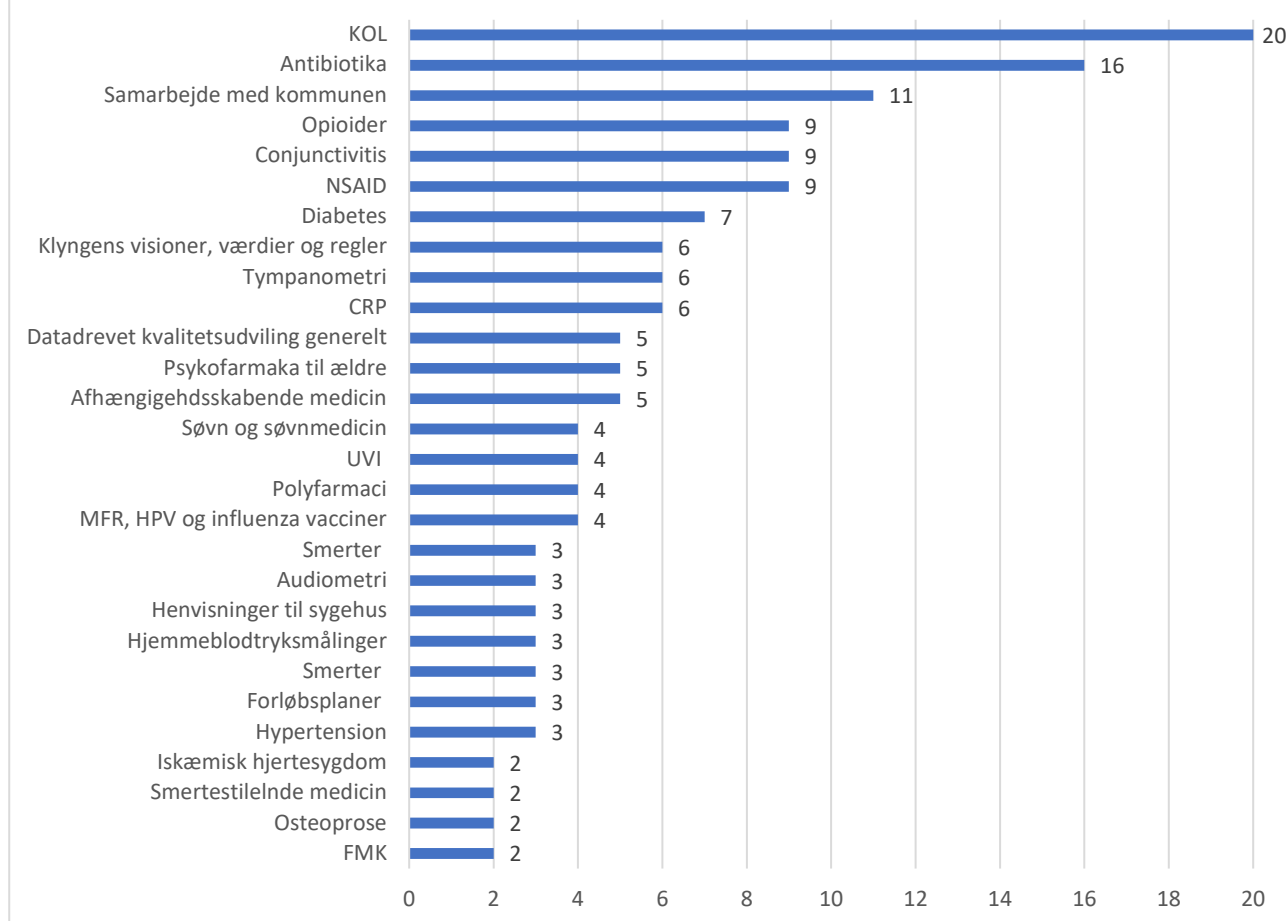
Klyngekoordinatorerne er blevet spurgt til, hvordan de foretrækker, at det data der skal anvendes, er tilgængeligt. Langt de fleste (56 %) angiver, at de foretrækker, at de får en samlet pakke, der kan bruges på klyngemøderne, og som indeholder data og en vejledning til, hvordan data skal tolkes samt forslag og hjælp til at den faglige gennemgang af emnet gennem refleksionsspørgsmål og forslag til, hvordan man gennem konkrete indsatser arbejder kvalitetsmæssigt med emnet.

Emner som klyngerne har arbejdet med

De første klynger blev dannet i begyndelsen af 2018, og blev registreret på KiAP's hjemmeside fra april 2018. I foråret 2019 er næsten alle landets læger (95 %) en del af en klynge. Mange af klyngerne har derfor allerede arbejdet med kvalitetsudvikling indenfor bestemte emner. Klyngekoordinatorer er blevet spurgt om, hvilke emner de har arbejdet med indtil nu. Det har været muligt at angive flere emner, og svarene viser, at det er emner som KOL, antibiotika, samarbejdet med kommunen, opioider, conjunctivitis og NSAID, som flest klynger har arbejdet med. Den samlede oversigt over emner som klyngerne har arbejdet med ses herunder.

Emner, som klyngerne har arbejdet med, antal klynger

I opgørelsen er en række emner, som kun har været nævnt af én klyngekoordinator ikke medtaget. Det drejer sig om følgende emner: Akkreditering, LUTS, trivsel i praksis, livsstil, brug af personalet, SSRI, gynækologi, dermoskopi, palliation, økonomi, unipolær depression, insulin, HbA1c og hjertemagnyl.

Udfordringer i arbejdet med emnerne

Klyngekoordinatorerne er blevet bedt om at beskrive hvilke udfordringer, de har oplevet i forbindelse med de emner, klyngerne har arbejdet med, såfremt de har oplevet udfordringer. 67 har besvaret dette åbne spørgsmål. Selvom spørgsmålet omhandler, hvilke udfordringer klyngekoordinatorerne har oplevet, svarer 12 koordinatore, at de ingen udfordringer har haft, eller fremhæver positive forhold ved klyngearbejdet. Størstedelen (51 %) nævner dog forhold relateret til indsamling, analyse og formidling af data. Det nævnes, at det er svært at fremskaffe data fra både kommuner og regioner og fra egne lægesystemer. En klyngekoordinator formulerer udfordringerne således:

*"At data ikke kan fremskaffes nemt (er den største udfordring). Fx har vi et kuldsejlet neuroleptikaopprojekt. Vi ønskede data i form af 2 regneark, evt til den enkelte klinik. (...). Det var i følge regionen strengt forbudt. Vi kan selv sidde og trække data ud af 4 forskellige journalsystemer. Vi har hævet timeprisen til 1500 kr. for en teknisk dygtigt læge for at gøre dette. Nu må vi. Det burde tage 1 time for hele klyngen, nu kommer det til at tage 1-2 timer minimum * 13 klinikker".*

En anden beskriver oplevelsen af udfordringerne således:

"At få fat i data - og ikke mindst at finde frem til nogen i systemet, som tør at tage et ansvar og som rent faktisk er i stand til at kunne træffe en selvstændig beslutning, så man kan få de data, som man efterspørger".

Også det at skulle behandle, tolke og analysere data fremhæves af flere som en udfordring. En anden hyppig udfordring, som 21 klyngekoordinatorer fremhæver, omhandler mødeafholdelsen. Det er både forberedelse og facilitering af klyngemøderne, herunder "engagere de uengagerede", inspiration og konsensus på møderne, og at kvalitetsarbejdet videreføres hjemme i egen praksis. Det beskrives eksempelvis på denne måde:

"Enkelte meget toneangivende klyngemedlemmer er fortalere for en relativt nihilistisk og uforpligtende måde at arbejde på. Mange er på ingen måde indstillede på at bruge tid hjemme i praksis på kvalitetsarbejde. Det gør det jo unægtelig svært at ændre noget i flerlægepraksis..."

Derudover er tidsforbruget også et emne der nævnes. Der er "mange arrangementer, når både kommunalt lægelaug, klynge og PLO kommunal skal have tid og plads i løbet af året". "Det er svært at motivere læger, som har nok at lave, til at skulle udføre et projekt, uden at få noget for det".

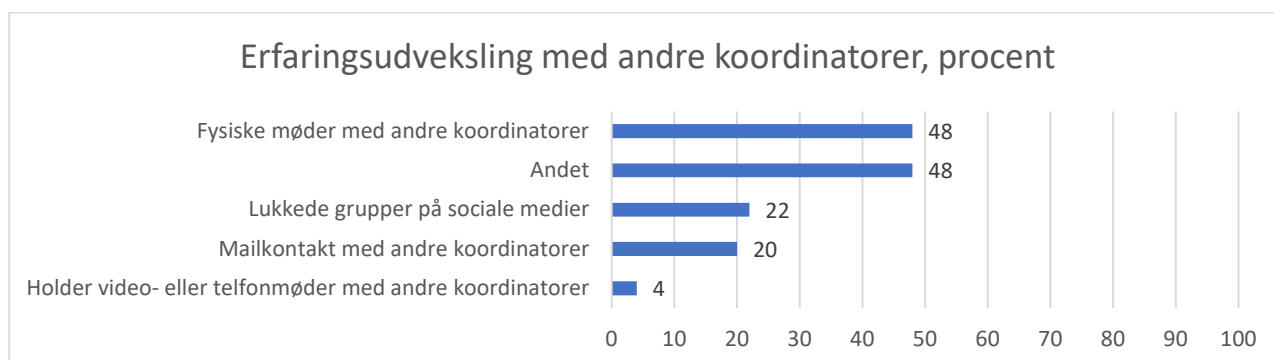
Emner som klyngerne har planlagt at arbejde med

Klyngekoordinatorerne er også blevet spurgt om, hvilke emner de har planlagt at arbejde med i den kommende tid. I skemaet herunder ses, hvilke emner, klyngerne har planlagt at arbejde med, inddelt i forhold til hvor mange klynger der har planlagt at arbejde med de forskellige emner.

Antal klynger	Emner
6 til 9 klynger	KOL, diabetes
4 til 5 klynger	Osteoporose, samarbejde med kommunen, NSAID, forløbsplaner, hjemmeblodtryk
2 til 3 klynger	Cunjunctivitis, henvisninger til fysioterapi, psykofarmaka, spirometri, hypertension, opioider
1 klynge	Klyngens visioner, lumbago, dosisdispensering, udeblevne fra børnerundersøgelser, §2 ydelser, antipsykotika, AK-behandling, plejepersonale, lokalaftaler, depression/angst/stress, økonomi, strep-A, cystis, polyfarmaci, UVI, opsøgende hjemmebesøg, gynækologi, attester, HPV, brug af praksispersonale, sygemeldinger, hyperkolesterolæmi, smerter

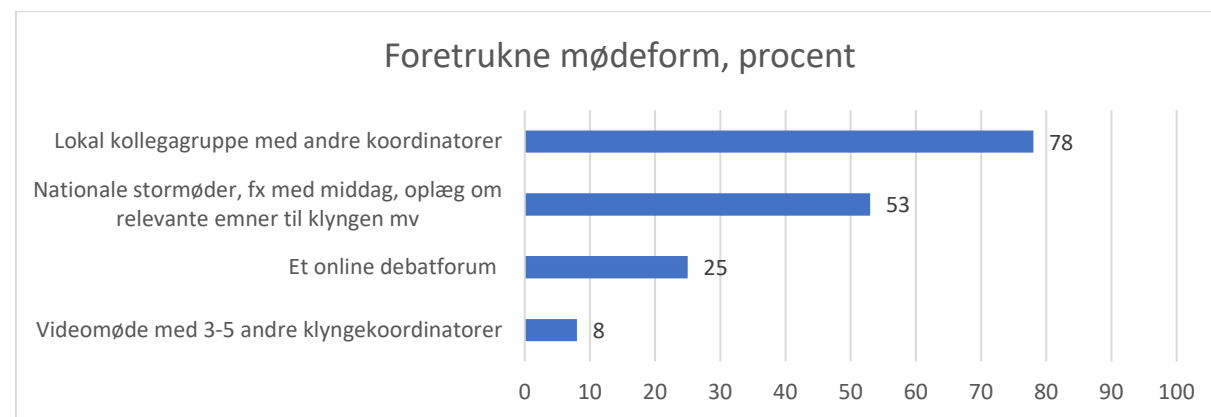
3: Erfaringsudveksling

Herunder beskrives klyngekoordinatorernes behov for at udveksle erfaringer med andre koordinators. 62 % af klyngekoordinatorerne angiver, at de drøfter muligheder og udfordringer i klyngearbejdet med andre klyngekoordinatorer. De fleste (48 %) udveksler erfaringer via møder med andre koordinators, en fjerdedel (22 %) i lukkede grupper på sociale medier og 20 % har kontakt med andre via mail.

48 % angiver 'andet' og har haft mulighed for at uddybe dette. Det ses af svarene, at det især drejer sig om personlige relationer og kontakt via PLO-E's introkurser og kurser i PLO-E, som giver mulighed for erfaringsudveksling med andre koordinators.

92 % angiver, at det er relevant for dem at mødes med andre klyngekoordinatorer og udveksle erfaringer. Størstedelen ønsker et forum i form af en lokal kollegagrube (78 %) eller i form af et nationalt stormøde (53 %).

4: Kurser til klyngekoordinatorer

Trefjerdedele af klyngekoordinatorerne (72 %) angiver, at de har deltaget i introkurset for klyngekoordinatorer. Blandt de, der ikke har deltaget, angiver langt størstedelen, at de har tilmeldt sig næste kursus (der blev afholdt 16. maj 2019). Kun ganske få har ikke planlagt at deltage i introkurset og her angives årsagen som tidsmæssig prioritering. Flere fremhæver dog, at det var u hensigtsmæssigt, at det seneste kursus blev afholdt St. Bededag, hvor de fleste har planlagt at holde fri.

Behov for flere kurser til klyngekoordinatorer

To tredjedele af alle klyngekoordinatorerne (64 %) mener, at der er behov for andre kurser til klyngekoordinatorer. Ønskerne til indholdet i disse kurser er nært sammenhængende med de udfordringer, som klyngekoordinatorerne angav som de største udfordringer i forbindelse med kvalitetsarbejdet: Data og mødeafholdelse.

Godt en tredjedel (30 %) mener, at der er behov for kurser til andre medlemmer i klyngen. Ønskerne hertil er først og fremmest, at hele bestyrelsen tilbydes de samme kurser, sådan at flere bestyrelsesmedlemmer får den samme viden og kan varetage klyngeopgaverne sammen.

5: KiAP's fortsatte støtte til klyngerne

Klyngekoordinatorerne er blevet spurgt, hvad de mener KiAP primært skal fokusere på, for at understøtte klyngernes muligheder for at arbejde med kvalitetsudvikling bedst muligt. 75 har besvaret dette åbne spørgsmål. Svarene til spørgsmålet følger den linje, der er at se for svarene til de øvrige spørgsmål: Der er behov for færdige datapakker, som klyngen let kan anvende og det er et udbredt ønske, at klyngepakkerne også skal indeholde hjælp til behandlingen og analyse af data og bidrage til refleksioner på mødet og de konkrete indsatser, klyngen skal iværksætte for at styrke kvaliteten indenfor det udvalgte emne.

Optælling af de åbne svar viser, at 71 % mener, at KiAP bør fokusere på at levere data til klyngerne. Én klyngekoordinator formulerer ønskerne til KiAP's støtte til klyngerne på denne måde:

- "1. Komme med gode veltilrettelagte færdige pakker, vi kan bruge i kvalitetsarbejdet. (tørresnor)*
- 2. Hjælpe med dataindsamling. Teknisk assistance.*
- 3. Når vi selv vælger projekt: Sørge for os og sætte op, så klyngekoordinator kun skal præsentere og facilitere".*

En anden klyngekoordinator beskriver sine ønsker til KiAP's støtte af klyngerne sådan:

"Hvad menes med kvalitetsudvikling og hvornår er vi i mål?

Sikre mulighed for at vi kan bede fagpersoner om at trække data til klyngemødet.

Jeg understøtter bedst mine medlemmers hverdag, ved at kunne lade dem passe klinikken i dag-tiden og præsentere data som andre har skaffet som inspiration til klyngens kvalitetsarbejde.

Min tilgang er, at den enkelte praktiserende læge i starten af klyngelivet skal bruge så lidt tid på at skaffe data selv.

Jeg tror at databaseret refleksion over egen adfærd i klyngeregi, vil vække en interesse i at se på egne data i den enkelte klinik.

Som tidligere nævnt er inspiration til mødeledelse og mødeform og viden om data vigtig at udvikle/levere".

En tredje klyngekoordinators ønsker til KiAP's fortsatte støtte beskrives på denne måde:

Helt lokalt oplever jeg, at den største udfordring er overskud blandt kolleger til at gå mere ind i arbejdet. Så måske brug for at udbrede de gode historier og skabe lyst og inspiration blandt de travle pressede kolleger.

Vigtigt med så overskuelige projekt - mødeoplæg, samt måske gerne mulighed for inspiration at få inddraget personalet i projektet.

I vores klynge taler vi om, at lave møder/undervisning også for Med personalet, så vi har fælles forståelsesramme og data.

En fjerde koordinator formulerer det sådan:

1: Implementere de kvalitetspakker, som i forvejen findes i KiAP, og som blev udviklet af DAK-E i sin tid og sørge for at disse kvalitetspakker blev tilgængelige i PLSP på klyngeniveau.

2: At være behjælpelige med at behandle, analysere og tolke data indsamlet i klyngerne og sætte dem op på en grafisk måde, der giver mening.

3: At sikre, at de tiltag, som KiAP understøtter selv kvalitetssikres ved at følge udviklingen og se, hvilke projekter, der rent faktisk har en effekt, og hvilke projekter, der tilsyneladende er spild af tid.

Også støtte til mødefacilitering, metoder til at lette de administrative opgaver og støtte til at sikre at arbejdet med kvalitetsudvikling er effektivt og betydningsfuldt, fremhæves i besvarelserne til dette spørgsmål. Samlet set er svarene til spørgsmålet om, hvordan KiAP kan støtte klyngerne i det videre arbejde, en god opsummering af flere af de centrale spørgsmål til klyngekoordinatorerne. Derfor er der herunder oplistet en række af de besvarelser, der kan ses som værende dækkende for spørgeskemaundersøgelsen samlet set.

- *Meget vigtigt med en platform, hvor man fx kan administrere tilmelding til møder, sende mail til alle medlemmer, uploade dokumenter eller andet med relation for medlemmerne.*
- *Foreslår at vi i fællesskab etablerer en data-tal-knuser-enhed bestående af en eller flere personer, som klyngerne kan engagere på timebasis. "Ring-og-fix".*
- *Kvalitetssikring ift. samarbejdspartnere - kommuner, hjemmepleje, sygehus, speciallæger, mm*
- *Skaffe os af med alt det administrative. Det giver ingen mening, at så mange enkeltpersoner skal sidde og bøvle med at indberette løn og skat. PS Der er efterhånden meldt ret mange datoer ud for 2019 om alt muligt for klyngekoordinatorer. Det er meget svært at overskue, om det hele er relevant for alle. Kunne man få en oversigt?*
- *KiAP, skal primært samle alt materiale til klyngearbejdet og koordinere nationale og lokale møde i forbindelse med klyngearbejdet.*
- *At der er gode "pakkeforløb" med relevant data og materiale til rådighed. At der er mulighed for sparring ved behov*
- *Data, hvordan alle tilskyndes til at deltage i planlægningen af møderne, hvordan stafetten gives videre, når medlemmer af bestyrelsen i klyngen stopper.*
- *Online debatforum, med mulighed for at se alle oplæg med ex KOL fra de andre klynger, så man kan "plukke" det man synes er relevant til sin egen klynge*
- *Regional medarbejder, der skal understøtte dataindsamling og databehandling*
- *Emne-forslag. Også i områder som måske ikke er så håndgribelig som "crp". Forslag til oplægsholdere, altså hvem ved noget om hvad. Hvem kunne være interessant at invitere til at lave et oplæg i min klyngen.*

- *Færdige datapakker lækkert præsenteret. Undervisere som kender til klyngearbejde og kvalitetsudvikling.*
- *Sørge for at der kommer et ordentligt datagrundlag, hvor man som klyngekoordinator kan søge data. Sørge for / facilitere at plsp får lavet en ordentlig og sufficient dataudtræksfunktion med nogle ordentlige søgemuligheder og dannelse af rapporter fra vores lægesystemer, der kan bruges på tværs af praksis i klyngen.*
- *Mulighed for støtte og sparring til konkret projekt eller viden om hvem man kan kontakte. Er der ansatte regionalt, der understøtter det at fremskaffe data fra fx kommunalt eller regionalt regi?*